



# Learn.Empowerment

Samostatne riadené vzdelávanie pre nezamestnaných s nízkou kvalifikáciou

## Katalóg pre finančnú politiku a podmienky pre uskutočnenie tendra

### Zhrnutie

#### **Ako môžu byť výsledky inovatívnych projektov prenesené do financovaných tréningov ?**

Samostatne riadené vzdelávanie podporuje rozvoj schopnosti seba riadenia, ktoré je sociálne i personálne dôležité. Zvyšuje sebavedomie a tým vedie k schopnosti vystupovať v sociálnom a pracovnom prostredí sebaisto a emancipovane. Špeciálne cieľové skupiny, ktoré nemajú skúsenosti s učením a nie sú s ním spojené – sú to cieľové skupiny, na ktoré sa projekt zameriava – spájajú „učenie“ so zlyhaním, vyradením, nakoľko nemohli získať skúsenosť s učením ako niečím pre nich užitočným a hodnotným.

Aby partnerstvo prispelo k implementácii samostatne riadeného vzdelávania do tréningov, vyvinulo analýzu európskych podmienok pre uskutočnenie tendrov. Tento „Katalóg pre finančnú politiku a podmienky pre uskutočnenie tendra,“ prezentuje modely, ktoré nadväzujú na odbornú prípravu a tréningové záležitosti. Tie sú vytvorené tak, aby boli viac využívané inovatívne didaktické princípy, ktoré si vyžadujú vyšší stupeň prispôsobivosti ako tradičné metódy.

V každej partnerskej krajine sa verejná politika sústreďuje, na maximálny počet klientov, ktorí sa zúčastňujú na tréningu a na ich tzv. „návrat do zamestnania“. Ďalej sa hlavný cieľ celoživotného vzdelávania sústreďuje na tréningové výstupy. Kritériá na meranie aktivít poskytovania služieb sa odlišujú v každej partnerskej krajine.

Vo väčšine prípadov nie sú jednoznačné opatrenia smerom k inovatívnym prístupom a samostatne riadenému vzdelávaniu a to sa prejavuje nedostatkom flexibility. Samozrejme nedorozumenia v inovatívnych metódach vzdelávania musia byť odstránené. Týka sa to rôznych tém a oblastí, ktoré budú zodpovedané partnerstvom. Každý projektový partner súhlasil s tým, že úloha školiteľa je veľmi dôležitá. Je dôležité, aby boli školitelia vyškolení v inovatívnych prístupoch. Neochota zo strany školiteľa vedie k neúspešnému implementovaniu samostatne riadeného vzdelávania.

## Špecifická pre Slovenskú republiku

Vo všeobecnosti, financovanie vzdelávania na Slovensku je nedostatočné. V porovnaní s ostatnými európskymi krajinami je mnohonásobne nižšie a v porovnaní s krajinami V4 najnižšie. Bolo by potrebné vypracovať analýzu súčasnej situácie v oblasti celoživotného vzdelávania a taktiež stratégiu financovanie celoživotného vzdelávania.

Zdroje a nariadenie financovania univerzít sú podmienené zákonom o vysokých školách č. 131/2002. Možnosti ďalšieho vzdelávania sú širšie. Môžu byť financované z ESF, štátneho rozpočtu alebo zo samosprávy.

V oblasti ďalšieho vzdelávania ešte stále neexistuje efektívny systém hodnotenia kvality. Problémom sú chýbajúce štandardy, ktoré by určili základné požiadavky v neformálnom vzdelávaní. Tréningové inštitúcie, ktoré sa zaoberajú vzdelávaním pre pracovný trh fungujú na princípe dopytu a ponuky. Hodnotenie kvality je dané zákonom formou akreditácie a vzdelávacích aktivít, ktoré sú udelené až po splnení podmienok stanovených zákonom. Akreditácia vzdelávacích aktivít však nie je povinná a preto veľa vzdelávacích inštitúcií nemá akreditáciu. Takže vo všeobecnosti platí, že tu nie je systém, ktorý by kontroloval úroveň poskytovaných služieb v oblasti vzdelávania.

Tradičné vzdelávanie je prehodnocované v zmysle dosahovania efektívneho vzdelávania a preto sa čím ďalej tým viac využívajú účinnejšie metódy vzdelávania. Samostatne riadené vzdelávanie je najprogressívnejšia vzdelávacia metóda, ktorá sa hlavne využíva v tzv. otvorených vzdelávacích inštitúciách. Táto metóda zabezpečí klientovi autonómiu vo výbere miesta, času a úrovne štúdia. Podmienkou samostatne riadeného vzdelávania je motivácia, vôľa učiť sa a organizovať si čas.

Samostatne riadené vzdelávanie je na Slovensku iba v začiatkoch a preto tu nájdeme iba pár inštitúcií, ktoré sa týmto zaoberajú. Tréningové inštitúcie a univerzity sú zapojené do rôznych európskych projektov s cieľom zapracovať samostatne riadené vzdelávanie do nášho vzdelávacieho systému a posunúť ho tak na inú úroveň. Snažia sa učiť a transferovať know-how z vyspelých európskych krajín. Adaptácia samostatne riadeného vzdelávania je financovaná ESF.

Väčšina tréningových inštitúcií a univerzít sa ponúka dištančné štúdium, štúdium pre dospelých ľudí, ktorí sú v pracovnom pomere a potrebujú vyššie vzdelanie alebo určitý stupeň vzdelania. Toto je práve tá oblasť, v ktorej sa samostatne riadené vzdelávanie, e-learning a nové metódy vzdelávania využívajú. Zapracovanie týchto metód do vzdelávania malo pozitívny ohlas. Z tých pozitívnych stránok by sme mohli spomenúť interaktívnu komunikáciu medzi školiteľom a školicim sa, pričom sa školiteľ môže

sústrediť na každého jedného školiaceho sa, školiaci si môže vybrať miesto, čas a úroveň štúdia.

Medzi niektoré prekážky a ťažkosti by som napr. zahrnula rozdielnu a novú prípravu školiteľa. V samostatne riadenom vzdelávaní je rola školiteľa iná a aj prístup by sa mal pomaly meniť. Školiteľ by mal zmeniť svoj prístup k tréningu a k školiacim sa. Avšak nie každý školiteľ je pripravený a otvorený týmto zmenám, čím vlastne brzdí napredovanie samostatne riadeného vzdelávania.

Keďže táto forma štúdia je iná ako tradičná metóda vzdelávania vyžaduje si plánovanie a oboznámenie sa so vzdelávacími programami. Tieto musia byť prispôsobené k zmenám v organizácii štúdia, dĺžke trvania štúdia, iným zvyklostiam a hodnoteniu.

Ako pri každom zavádzaní niečoho nového aj tu musí človek rátať s rôznymi ťažkosťami a prekážkami, ktoré sa však po čase dajú prekonať.

Nemôžem čakať a spoliehať sa na to, že tieto nové metódy budú automaticky zapracované do tých tradičných vzdelávacích štruktúr. Preto je tu priestor a čas pre nové vstupy, vzdelávacie programy a capacity, nové metódy, formy a vzťahy medzi školiteľom a školiacim sa.



Vzdelanie a kultúra

## Leonardo da Vinci

Táto publikácia vznikla v rámci pilotného projektu LEONARDO DA VINCI "Learn.Empowerment – Samostatne riadené vzdelávanie pre nezamestnaných s nízkou kvalifikáciou".

Tento projekt je financovaný Európskou komisiou prostredníctvom programu LEONARDO DA VINCI. Táto publikácia vyjadruje výhradne názory jej autorov a Komisia žiadnym spôsobom nezodpovedá za použitie v nej uvedených informácií.

Číslo projektu: A/04/B/F/PP-158.133

Predkladateľ a koordinátor projektu: BEST Institut für berufsbezogene Weiterbildung und Personaltraining GmbH, Dr. Wolfgang Eisenreich, Mariahilfer Straße 8, 1070 Wien

Web: [www.best-training.com](http://www.best-training.com)

Tlač: KTP spol., Znojmo, CZ (2006)